

DÜŠEVNI LIST

Mesečne verske novine.

Vu iméni prékurmurske evang. šinjorije reditel
I vödávnik: FLISÄR JÄNOŠ,
Murska Sobota.

Ček računa št. 13,586; imé „Düševni list“ M. Sobota.

Cejna na cejlo leto 20 Din., v zvönstvo 30 din.,
v Ameriko 1 Dol., edne numere 2 din.

Izhaja ednók na mësec.

Naprejplačilo gorivzeme vsäki ev. dühovnik i vučitel.

Postno opominanje.

Ján. Ozn. 21-7.

Kak angelske tromböte na sôdbo zvajôči glás, tak se čüjejo te sv. Reči, štere Jánoš apoštol z preroškim naprêvidnjem spiše v one sedemkrát zapečätene knige, v knige oznanosti.

Tô je opomin, šteroga Jezuš pošle potom apoštola Efezuškoj gmajni. Tá je edna najstarêša krščanska gmajna bila. Eden svekeo, zlätí posvečnjek v düševnoj temnosti poganske Äžije. Pavel apoštol jo je grüntao i rásla, cvela je. Sam Jezuš jo hvälí etak: „Znam dela tvoja, činenja tvoja i potrplivost tvojo...“ Ali itak je nikaj në v rédi, ár se britek spomin čüje za tóv hválov, ete: „Spômeni se, odkod si vöspádnola, zvêzda tvoje dike záča potemneti.“

Tákši opomin se i nam lahko glási z vüst toga za nás Trpêčega. Naš národ je tüdi bio, kak lêpa, svekla zvêzda v desnici Gospodnovoj. I ešče dnesden se vidijo med nami ništerna dela, správišča, štera vervanje, potrplivost kážejo. Ali pred Bôgom se ne dá zakriti tó, da záča temna gračüvati svetlost naše nigdašnje dike.

Ne mislim tü na srmaštvo, nevole i da smo dostakrát zapostávleni, ponižani. Ár kem vékša je tákša nôč, tembole se laščí svetlost. Mislim pa na one znotrêšnje nevole, düševno srmaštvo, štero je dosta bole nevarno. Tá znotrêšnja temnost je medlávo vörvanje, në toplo i në mrzlo

oponášanje prôti cerkvi, dvojéča, mahajôča se vörnost, nečisto življenje, Boži zapôvedi në zdržávanje.

Ár kje je dnesden očákov verevrêlost, štera je skoron z ničesa stvorila gmajne z prestranimi cerkvami, z farofi i z šolami? Malo kje se nájde. Kje je dnesden tà in-dašnja bogábojaznost, dnes, da telko po iméni samo krščanov jeste, ki v svojem življenji samo te potrebüjejo cerkev, dühovnika, gda je k krsti prineséjo, gda so pri confirmácii, pri zdávanji, ali je pa na slednjo pôt trbej sprevoditi.

I Jezuš, te za nás trpêči, bi ešče i one, ki se za vörne vidijo, v cerkev hodijo itd., lahko pito: „Kje je vaša lübézen do mojega evangelioma? Tista goréča, vsa premágajôča lübézen, štera je v srcé tê prvi krščanov i apoštolov prebivala, tak, da so se ráj odpovedali od vsake zemelske dobröte, ešče i od življenja, kak bi pa mené i moj evangelium zatájili?“ Kje je tista krepka vöra i lübézen do evangelioma, štera je za vremena reformácii z znojom i krvjov polijála vsako grüdicu onoga fundamentuma, na šteroga so naši verevrêli prêdniki evangeličansko cerkev gorizozidali? Ka právi i dnesden od našega në toploga i në mrzloga vörvanja? Tô, ka nigda Efezuškoj gmajni: „Spômente se, od kod ste vöspádnoli!“

Spômente se . . . ! i či jestejo med nami zablojene düše, štere so pri confirmácii oblúbile vörnost Jezushi, ali vöni v življenji so se spozábile te svéte oblübe; či

jestejo med nami pokvarjena srca, štera ne vejo i ne čutiyo, ka je Gdni Bôg i njé za svojo odebráno posôdo odébro, ki so nê z srebrom i z zlátom odküpleni, nego z J. Kristuša svétov krvjôv — či jestejo tákši, naj se spomenéjo, od kod so vôspadnoli — z milošče Bože.

Spômenimo se mi vsi, grehšni ljudje, da v grehi živetí je večno skvarjenjé, záto se povrnimo, da bodemo právi sinôvje Boži, odküpleni po J. Kristuši. Naš Odküpitel, ki je za nás telko pretrpo, nam veli: „Povrnte se i tá prva dela činte . . .“ Dela, štera so Bôgi na diko, našoj dúši pa na zveličanje.

Vê se mi gda-te túdi známo vôskázati z navdúšenostjov v kakšem velikom deli — pri zidanje cerkvi, ali v tom menšem, v spunjávani naše vsakdenéšnje verske dúžnosti, v poslušanji Rêči Bože, v áldovnosti, v brigánji za lepšo bodôčnost naše gmajne, ali cerkve dostakrát lehni postánemo i hitro obtrüdimo. Pa ka valá, či vsaki 20—30 lét ednôk visiko zbleskeče plamen naše verevrêlosti, či zmês nega trpéčega ognja, šteri vedno svêti i segrêva? Tákši visiki plamen hitro flehne i temnost, mrzlôča postáne v srcaj, či nega stálne, vedno se žaréče prajce.

Efezuša nega več. Tú, kje je nigda

cvetéča krščanska gmajna bila, medlávi tórski mèseć má oblást i nigdašnje diko krščanske gmajne samo porúšeni cerkveo stebri kázejo.

Jaj nam, či za volo naše nemárnosti i neyôrnosti túdi tákši šorš pride na nás! Preklenstvo naši potomcov nam i v grobi ne dá počinka i naša dúša se vôvrže na večno kmico, kje so hamišni šafarje, za-pravláčeje dráge herbije.

Jezuš nás opomina, povrnmo se. Postno vrêmen je vrêmen greh žalúvanja, povrnenja.

„Tomi, ki obláda, dam jesti z toga žitka drêva, štero je na srêdi paradižoma Božega“ — veli Jezuš.

Juventus.

Jákosti vorcan od lúbézni blížnjega.

*Čt nás teží včást, včást,
Ka so blížnjí nôrl, blázni,
Ka je blôdnost držl v-mreži,
Záto jí tak nazavržl,
Od sébe jí neodúrl,
Z-čístoga srdcá je lúbl.*

*Presvêtlí njím prav rozmênje,
Zbúdl je na prerazmênje,
Čt neznanost tápreprávaš,
Dobrí račun povnožávaš,
Slúžíš domovíní Bôgl,
Vekiveke boš blážení.*

FLISÁR J.

Trê deklin hištória.

Pisala Gyarmathy Žigmondova. — Poslovenčo Flisár Ján oš, vp. vučitel.

(Nadaljávanje.)

III. Čarna deklina.

10

Margitki se je dopadnoli, ka gda oča ne-bodo domá, se záto nepretrgnejo oni prijétni iz-léti i záto je z-málími, méhkími dlanami gládila matere povêhnjeni obráz.

— Drága, dobra, míla mama! Ví si niti nemisiíte, kak lépa so ona mésta, štere nam je pokázao gospon Železen. Sploj z ov kraj lóga se lahko po cesti pelámo, odút vas pa jas odpe-lam na edno tákše remekno, počínka mesto, kak-šega ní kralíca nema. Krasno lépa híta je, kak edna mála hížička: z-mehôra báršanom podme-tana . . . no, ali da vam ne ovádím naprê ono bogato lepoto, ár te se njé te bole veselíli . . .

Potom je kúšúvala, njé pláve vlasé i nesta-noma jo je na izlêt napelávála i máti je privoli-la. Domá je že bár ní do mláké nê mogla prídítí, ali ka lúbezniškojci naj kaj vtáji, tó je pa ešče bole nê mogla.

Leto se je že k-konclí blížalo, že so ôtavo kosili i od trávníkov kraja je nezrečeni díš prí-hájao. Na ednom lehkom kočúji so se tírali proti lódi. Čillag i Selló, tak da bi letele vu čistom, otávnom zráki. Néba je tákša bila, kak edna bliščéča siva zománčna kupola, puno nasípána z-pénavov svekloščov, z-bélim džúndžom. Na trávníka báršoni, so popévájóči delavci „z-rasoj gulo“ sklali vkúper i na slokobástoj pôtí so se vídía i pá so se skrila, žagdile pelájóča kolíja vu dúgom rédi; závrní lanci so rogátali, žagdile v-béloj licojní se bliščíle, máli konjíčje so bē-žali i gazda je z-toga níka nê znao, na žagvilaj vdílílek vtéggnjeni, je frkao; ní v-páméti je nê meo na tó míslítí, ka se včási ogibatí túdi trbē; tó je celô konjév skrb.

Jezuš v držini.

Hárl Lipót ev. dühovnik.

Težke dnéve živémo. Nigdár smo nê žili telko tó rêč kriza, kak dnesdén. Gučijo dnes od gospodárske krize, od svetovne krize i ešče od dosta drugi kriz. Ali od vsê kriz je pa nájbole težka i boléča, kriza držine. Ár je držina tisti fundamentom, tisti steber, na šterom stoji cêrkev, vês, človeča družba i držáva. Če se té steber porúši, ali če se samo gene, té se porúšijo jezeroletni zakoni, rúš postáne gospodárski i državni rêd, rúš postáne cêrkveno i versko-morálno živlénje. Oni ki družbeni rêd štéjo vničiti, — nájbole držino napádajo, ár če se njim tó posreči vničiti, tak dobro znájo, da potom léko pridejo do svojega cila, do popolne zmáge. Záto pa mi vse moremo storiti naj držina, držinski žitek močen, čisti i veren ostáne.

Sam Jezuš je túdi blagoslovo i posvéto držinski žitek, postavo ga je na njegove vrédnosti právo višino té, gda je v začétki svojega božanskoga dela tál vzéo na ednom gostúvanji i tam je svojo prvo čúdo včino. Ár držina samo v Njem i Žnjim léko spuni svojo svéto dužnost i posáne za človeka tisto, ka je bárka bila za Noeovoga golôba. Gda je nindri nê najšo počinka, té se je z zelénov vejicov nazájpovrno, da bi si tam počino. Túdi človek gda med trplénjem obrúdi, edino v držinsko hžo pride na-

záj, tú si počiné, i gda na žitka zburkanom morji hodéči ne nájde nindri mira, se prinesé nazáj tisto zeléno vejico, štero je tam najšo, če so ga pa žitka nevole i vihéri oranili, se pride nazáj mréti. Nega tistoga brítokoga okanénja, šteri bi tú vrástva nê najšo, nega tiste boléče, krváve rane, štera bi tú nê zacélila, nega tisti gôsti skuz, štere bi se tú nê posúšile od žárkov zákonske lúbézni i vernosti. Naj se gli obrné prôti nam celi svét, držinskoga žitka štiri sténe nam obilno odškodnino dájo za vse, za vsáki trúd i za vsáko trplénje.

Srečen je záto on, komi je blájženo držinsko živlénje dáno. Ali trplénje i právi pekel je žitek tistoga, ki v svojem držinskom žitki nemore nájti právoga blájženstva i mira. I vse tó je pa skoron od nás sami odvisno, ali bomo blájženi, žali pa nê, ali naj hižni zákon blagoslov, ali pa prekléstvo postáne za nás. Gda bude za nás naše držinsko živlénje blájženo i blagosloveno? Samo té, če tó z Jezušom začnemo, če Njega k sebi pozovémo, kak so tó včinoili tisi dobri lúdjé v Káni Galileji.

Zváni je pa bio i Jezuš i vučeničke njegovi na gostúvanje, právi Janoš evangelišta. Bár da bi mi túdi prispedodobno činili. Istina, vsigdár je potrebno, da naj Gospôd med nami i z nami bude, Njega vsikdár k sebi moremo pozvati, i nájbole je pa tó potrebno té, gda držinskoga žitka ognjišče nastávlamo, pri tistom važnom

Vu lôga múzgnati méstaj, sta Čillag i Selló samo pomali šle. Leo se pa k-kočúji potégnošči, je večkrát pošnofoao Irmike gvanť. Z gôstoga drevja so ftiči zieteli gori i Železen se z kočúja sedelišča nazá obrnovši, je zamerkanje pravo, zšteroga se je viditi dalô, ka nakeliko pozna on logá ftiče. Z-vesélím prijátelskim poglédom je šercávao eden erjávi strnábi pár:

— Ovo ete prijétne mále stvaričice rás sprevájajo, vsepovséd so znamí. Čvrčkajôč pred nami letijo i pá se nazá povrnéjo i na ednoj vugibkoj věčici vesélo spévajôč, nas čakajo, tak, da bi tó štele praviti: povôli vam hodimo, z-radostjôv vas sprímemo, ár ste vi v-zimi túdi dobrotívni bíli k-nam.

Viditi se dá, ka té máli pár tam vu vèsi prebiva v-zimi, záto je tak prijazniv i gostolúben.

Dvě deklini sta interesántno poslúhšale mladénca, ali mama so se že navolili i Železen je nadale pripovedávao:

Od strnábe právi legenda, ka njé je záto erdéča púťica, ka so na križ rozpétoga Božega človeka krv štele z-pérjem zastaviti i te so dobile tó erdéčo krpo. Tó je pa zatoga volo znamenito, ár dober nágib káže, štero se uprav náde vu nji dobri srdcáj, tej veséli máli stvaričicaj...

Eden ori je leto prék po čistini, od tistoga je túdi pripovedávao edno legendo, štera je rávno tečas trpéla, ka so se do z lôga vöpelajôče pôti pripelali. Tú med škrilevkami klúčkasta pèška pôt pejala k- onoj urlášnoj borovjá stráni i po ednoj globokoj grabi prék se je lépi zgléd vido na velke grozno kmične goré. Sněžnikov otáven hláden zrák je mama túdi čútila i dobroga je vžívala. Po krátkom peškom potúvanji so tá prišli. Tak da bi sněžnika eden tál esi doj v-dól bio lúčeni, z-edno grozno velkov škrilevkov, z-ništérnim lôdom indašnji velki borôv i z slárim sprhnjéním táobrnjením drevjem, obri šteri ti sirôvi borôv véke kak zeléni, díčéči šator narédijo, vu

stopáji, od šteroga bô odvisno celo naše življenje, ali v celom življenji bláženstvo, ali pa nesreča. I denéšnja mladézen se skoron nájbole pri toj priliki, pri ženitvi spozábi z Jezuša. Iz toga shája, da se dnesdén nájveč hižni zákonov brezi Kristuša, brezi práve srčne lúbézni, brezi znotrěšnjega verskoga občútěnja sklène. Nájvečkrát je glavno samo materiální hasek brezi srčne lúbézni i dúševne dísharmonije, nájvečkrát se gléda samo ali na zvúněšnju lepoto, na veliko zemelsko bogástvo, na dosta pènez, če je srcé gli prázno. Dosta mládi lúdi za té premenlive zemelske kinče odá sebé, i nê samo sebé, nego dostakrát ešče svojo bodóčo deco. Tak postáne hižni zákon, ki bi mogo zemelskomi žitki veselje, radost, zadovolnost spraviti, navádna kúpna pogodba, navádna trgovina. I rávno iz tej hižni zákonov, štere so brezi Jezuša sklenoli i zvezali, postánejo nebláženji i nesrečni zakoni, gde môž prekuné svojega zdávanja dén, i žena pa jočéč misli na tisto vóro, gda so njéna vústa pred Kristušovim oltárom hižnoga zákona svéto pri-sego govorila.

Oh bár da bi ráto vsáki pár na svoje zdávanje pòzvao Kristuša. Gda tak preveč pázijo na tó, naj od rodbine, od znáncov nišče vó ne ostáne, koga bi nê pòzvali na gostúvanje, od šteri kaj májo čakati, bár da bi se túdi z tistoga nê spozábili, od koga navzóčnosti je odvisen njihovoga hižnoga zákona mir, zadovolnost i bláj

ženstvo. Bár da bi tak činili, kak tisti znameniti dúhovnik i predgar Herberger Valér iz Posena, ki gda se je zdávati ščéó, ga je mati tó pitala, koga ščé vse pozvati na svoje gostúvanje, je etak odgòvoro svojoj materi: Na prvo mesto moji gostov napiši Jezušovo imé. I bár da bi tisti nesrečni zákonci, ki so Jezuša pozábili na svoje gostúvanje pozvali, i ki ráto v sváji i nemiri živéjo, da bi ga k sebi vzéli i če gli kesno, ali ešče zdaj bi ga k sebi pòzvali. Ár Jezuša preveč lèko k sebi pozovémo. Edna molitev, eden iz srcá prihájajóči zdüháv: Gospodne hodi k nam, Gospodne ostani pri nás. Na našo prošnju On pride, notristópi k nam, notristópi v sváji živóči zákoncov hižo i srcé, da bi tam vóstiéro sváje i nemira preklétoga šatana, i da bi na mesto sváje, joča, trplěnja, mir, lúbézen, zadovolnost i poniznost prineso.

Zovimo ráto Njega v svojo hižo, ár je Njegova navzóčnost vsákomi človeki tak preveč potrebna. Jezuš je potreben ešče toj nájzadovolnejšoj držini, ešče tém nájbláženějšim i náj-srečnejšim hižnikom. Ár zadovolnost i z toga prihájajóčo radost tak hitro zná nasledúvati briga, žalost i bolézen. Túdi tam v Káni v tistom gostúvanji se tisti hižnikov radost tak hitro preminé v žalost, v veliko brigo, gda njim je zmenkalo víno. Tó je biló njihovo prvo vkaněnje, prva neprijětnost. Oh kelko tákše žalosti, vkaněnja, neprijětnosti doségne túdi nás v življenji.

šteroga zénci se od leta — do leta povékřáva, na vòzobrñjenoga drevja stébjaj rastéči mehòr i bradinje.

— Tú, tú je, drága mama počívanja prestor! — skriči Margitka i na edno minuto se doli vrže v ono zeléno mesto; žáréči obráz vu méhki mehòr potéžl — rávno tak kak gda lastvica prék vodé letéč, z-prsami se tekne vodé, samo li na edno minuto. Gori je skočila, očí so se njé bliš čile i popádnola je materé roké:

— Glédte, glédte mama! Eto eti je eden dúgi počínka stolec; eto je gláve, eto pa ram podmetano, fájno mesto. Samo si naj doli léžejo vdiljek na njega. Tam je pa vretina, z-ovkraj vretine dosta divjega cvětja, róz; včasí prinesém vodò, naberém divje cvětje . . . Jeli bár, drága mama, jeli bár gospon Železen, ka de dobro tak?

I tak prijětno, tak bajavno je glédala na obá, ka je mladénc veseléč glédao, njé lepoto i mladost.

I od toga hipa mao je eden pár čarni očí pogléd ostrěši grátao i té ostrěši pogléd je vido, gda je Margit, tak nedovédič se teknola mladénc-a ròke, med cvětja pobéranjem, ali pa te, gda sta z skòrje obá rídila pehár, vu šterom sta materi vodónesla. Oh, tákšega hipa je pokriv, odel, vsáki večèr obri edne čarne gláve potégnjeni i vankiš je bio, šteri je dosta britki skúz spio.

— Rada ga má! — skuzila se je kucajóč i strsnjeno srdcé njé je glasno bilo. Po etakši nočaj se njé je nikša zelenásta licojna skázala med brnásto čarnom obrázi i okmičila jo je. Neščejojč je jo k-sebi vleklo gledalo; bár se ga je bojála, ali dónok je štela viditi, ka de njé pravlo i ka njé je pravlo, tó je jo ešče bole obžalostilo: Ka si misliš, ti grdi čaren stvòr, kak da bi tebé štoj lúbo, pòleg one krasno lépe róz-nate devojke? Vkrajs se je obrnòja od gledala: Tak me znòva ona prvěša nevoščěnost mantrá? Ah, da bi mogóča bila bógša grátati! I naednòk

Kelko tákši mládí lúdi jeste, ki so napučenjé z nájlepšimi vŭpanji šli proti bodóčnosti, proti hižnomú zákonú. I glédajte, tá krasna vŭpanja so se tak hitro razvádila, kak dím ali megla, lépi sen je hitro mŭbo, zmenkalo je veseljé i blájženstvo, tak kak je zmenkalo v Kani na gostúvanji vino.

Gda Mária, Jezušova mati vidi i opází tó zmenkanje, opominajúci ercé Jezuši: Nemajo vina. Mi pa če bolézen, žalost, trplénje, zmenkanje mámo, komi naj tó povémo, komi se naj potóžimo? Komi drŭgomi se naj potóžimo, če nê edino Jezuši, našemi smilenomi Odkŭpíteli. Dosta hižni zákoncov, če se njim držinskoga žitka mir razirga, če nerazmênje, zmenkanje, nevolá, nesreča pride v hižo, eden drŭgoga krivijo i tóžijo, ali se potóžijo sôsedom, zaúcom, svojega držinskoga žitka skrivnosti neséjo pred jávnost i dájo jo na lŭdski jazyk. Ali pa idejo na sodnijo, da bi razirgali tisti závezek, šteroga so pred Božim ollárom z prísegov potrdili i zapečatili, oblŭbivši eden drŭgomi vernost notri do groba, do smrti. Keliko bole hasnovito i lepše bi biló, če bi namesto lŭdi k Jezuši hodili. Njemí bi se potóžili od svoje bolečine, brige, žalosti, nesrečnoga žitka, od Njega bi prosili tannáč, i svoje sváje i njevke ogen bi z rosóv skŭpne molitvi poléjali i pogásili. V Zürichu je v srednjem vekú tá naváda kralŭvala, če se je eden ali drŭgi zákonski pár tak dosta svajúvao,

da se je že ločiti ščeo, té je sôdnik v varaškóji hiži tákše zákonce v edno za tákše prilike pripravleno sobo dao zaprétí, gde so pár dni vkŭper bili zaprétí, i tam so se večinoma zmirili, več so nê mislili na ločítev, nego so v miri i v sreči živeli dale. Dnesdén pa naj hižni zákonci v církev idejo, naj se tam z Božov svétov rečjóv zapréjo vkŭper, ár če v skŭpnoj vrétoj molitvi pri Jezušovi nogáj iščejo tó právo pôt, te se ešče bole gvŭšno zmirijo i nájdejo právo blájženstvo i zadovolnost.

Jezuš pa svojoj materi etakši odgovor dá: Ka je meni z tebm žena! nê je ešče prišla vóra moja. V židovskom jeziki so té reči nê tak mrzle i trde, liki se pa v našem jeziki vidijo. Jezuš z tēmi rečmi samo tó ščé povedati, da se naj v Njegova Boža dela nišče ne méša, niti Njegova mati nê. Či pride tisto vrēmen, On bô že znao, ka Njemí je činiti. Túdi če mi moremo čakati eden čas, i na našo prošnju takoj ne pride pomôč, ali mogóče se nam tak vidi, da smo zavrnjeni z svojov prošnjóv: Ka je meni z tebm! Ali vseedno ne sinēmo zgŭbiti vŭpanja, ne smemo takoj v cágllost spádnuti. Ár prvo ali sledi pride Njegova vóra, gde se Njegove ostre i trde reči preobrnéjo v krotek i míli tróšt, gda po trplénji, žalosti i bolézni právo blájženstvo pride. Príde Njegova vóra, gda Jezuš dohvezeme z nás vsáko težko bremen, gda mir i zadovolnost prinesé v náš držinski žitek.

je ji nikša čúdna želnost obséla dŭšo; edno nemogóče želénje, za štero je z-nepoménkanov želnostjóv hrepenéla: Ah! Da bi li samo ednók mogla čúti, edno rēč, ... Či bi štoj li samo ednók pravo tó ...

Blódna misel! Nebode tó nigdár nišče pravo ... I pa či bi pravo? ... Či bi njó štoj za lépo spoznao? Drági Bóg! Tó bi mi odkŭplénje biló! Teda bi ona túdi dobra grátala i nebí nika drŭgo želéla. Té misli bi se rada rēšila, samo, ka je misel rávno túdi tákša, kak mŭha, rávno nazá tá séde, odkud so jo splódlili.

I eto nedoségnujeno želénje je jo sploj zblódlilo; z-márnostjóv, z-nevoščenostjóv je tóžila sebé i že vu nature lepoti se je nê mogla več tak razveseljávati, z tak istinskím srdcom, kak prvle. Selló i Čillag sta túdi méuje cukra vdáblale i velko je biló njé znotrēšnje zménkanje.

Li samo te je čútila popolno radost, gda je mladénc z-svojím cinkajóčím glásom kaj gori

čteo. Ali Margit je vsigdár zmótila eto nebesko radost; či so domá bili, ga je sílila naj idejo v-ograd; či je pa vu lógi čteo gori, preci ga je zvala róže, cvétje brát. Posmehávajóč se je nagíbala k-mladénci:

— Vê bomo vu zimski dŭgi večeráj cajt meli čteti, teda nebomo mogli drkati i cvétje pohérati, jeli bár, gospon Železen?

— Margitka, malo počivajmo i poslŭhšajmo goričtenjé — je prosila Irma.

— Nê smo obrŭdili, jeli bár, nê?

I te je gori skočila i kak edna mláda srnka, je bēžati začala.

— Táčkšega hípa je mama prizdignola trŭdno glavó i mignola je Irmí, naj jo nasledŭje.

I samó od sebé se razmí, ka je mladénc túdi nê bio trŭden i tak so bráli, bráli cvétje i kēm več so ga doli strgali, tēm obilne je gnalo i razvijalo se je.

Záto samo z Krístušom, Njega zovimo v svoje držinsko živilnja, v Njegovom iméni sklenimo hižne zákone, i Njega ne odpúštimo nigdár iz svoje hiže, iz svojega srca, iz svojega živilnja. On žalosti i tožbe mótno vodô preobrné v močno vino, štero obesei našo človečo dūšo i správi nam čisto i právo veselje i radost. Blážení samo tísti hižni zákon ostáue, gde se ne sporábijo z Jezuša i v Njegovom iméni ga sklenejo. Blážená je tista hiža, gde Jezušovo imé dobro poznájo, ár tam mír kralúje.

Nágib k-dômi.

*Dôma moja lepi határ!
Viditi mam gda tvoj kotár?
Hej! gde hodim i počívam,
Povsud tebé pred očmi mam.*

*Od daléšnji flic zvedávam,
Jeli te dom moj ešče mam?
Zvedávam te od obláka
I tihoga vetra zraka.*

*Ali zaman! sirotič sem
I li sirotič ostánem,
Sirotič bom vu tühini,
Kako cvêtek na púštni!*

*Ti hižička, gde sem rodjen,
Hej! daleč sem od tebe vržen,
Daleč, daleč, kak práh, pepel,
Šteroga tà vnesè vrtel.* F. J.

11.

Eden dén se je Mina pripelala k Zádýjovoj. Jáko lóša, súha je bila i po vnôgom núcánji rižovoga práha, so njé ozmice ôči ešče bole rdéče bílé, kak prvle. Bogme je gospon špan nê bio kákši finí salongavallér i nê je rad meo, či njemi je žena kakše neopačnosti činila. Mogôče, ka tákše i njé domorodci (francuše) túdi nelúbijo, samo, ka v-drúgo formo dájo na znánje, ka se njim nevidí. Špána nepovidnost se je z ednim, z ednim biča ščukom skázala.

— Madáme, jáko narétci sam ji mogôča poglédnoti! Té grobijan me ešče i esi nepústi! Ah, grozen eden človek je tó! Li samo v barbáskom orsági rastéjo tákši . . . Ali nihájvi moj šorš i bole si zgovárjave od moje dobre milostive: kakda se čútijo, drága madáme?

— Zahválim, lübléna. Od onoga hipa, ka se na izlét vozimo vu goré, záčam krepša gra-

Vezér Géza

inšpektor soboške gmajne, je januára 14-ga po dugoj i žmetnoj bolezni, v 50. leti svojega delavnoga žitka v Bôgi premíno.

Soboška gmajna ga je 26. augusta 1923. leta odébrala za svojega inšpektora, kak naslednika v Ameriko odseljenoga Junkunc Sándora. Tak je pokojni več kak 15 lét spunjávo svojo cêrkveno čést.

Pod njegovim inšpektorstvom si je spráвила soboška gmajna dvá zvoná, zozidala Dijaški Dom i dála svojo cêrkev poslikati.

Pôleg toga si je Vezér Géza ešče z vnôgimi drúgimi djánji túdi zapíso svoje imé v zgodovino soboške gmajne.

Na zádno pôt ga je sprevodila ogromna vnožina prijátelov i znancov. Trôštajôče reči žitka so glásili nad njim Šiftár Károl bodonski dühovnik i domáča dühovnika. Poslovili so se pa od njega túdi vodilni možje vsej oni drúštev i organizacij, v šteri je spunjávo visike čésti.

Gospodin Bôg náj blagoslovi pokojnoga z vekivečnim bláženstvom.

túvatí; ali záto ráj sedim i tam túdi na mehonom stolci, kakpa, ka bi sem-tá hodíla.

— I tečas, ka činijo deklíne, madáme?

— Semtá dréčejo, dívje rôže, cvêtje beréjo meni . . .

— Z kim?

— Z Železnim.

— Kak čújem, monsieur si vedno správla doktoráte. Bôg drági, ka naméni z-onimi vnôgimi dokumenti? . . . Meni se sômni. Drága, dobra madáma nekebzújejo kaj?

— Znanost je njega cil, i záto se tere, kêm več dokumentumov si vkúper správití . . .

— Mogôče za koj drúgoga volo túdi! . . .

Tak cilaven je bio njé glás, tak obhoden njé pogléd, ka se je ta nervôzna gospá strôсила od níkšega sômnenja hláda. Mina se je milúvajôč, lübeznivo nagnola njé na rokô, potom si je zdêhnola i etak je nadaljávala:

Eden stáři kěp Kristušá.

Pri odkopávanji blízki reke Eufrata se je med drugimi našla tudi edna krščanska cerkev z dobro obarvanimi stenskiimi slikami z začétká tréte stotine. Edna od tej slik káže ozdravlénje z žlakom vdárjenoga. Kristuš stoji nad postelov, na šteroj počiva z žlakom vdárjeni i stégne svojo rokó próti glávi betežníka. Kristuš je miá de postáve, lasjé so svetli. Ta stenska slika z začétká tréte stotine nam káže najstarejši obarvani kěp Zveličítela. Znamenito na njem je, ka je Kristuš kak mladénc, s krátkimi svetlimi lasmi predstávlani. To je edno znamenje mladostne móči krščanske cerkve. Samo sledi si je začnólo krščanstvo jezúša kak ednoga starejšega možá z dúgimi lasmi predstávlati.

„I stvouro je Bóg človeka na svoj obráz, — na boži obráz ga je stvóro.“

I. Mozeš 1, 27.

Eden pijánc, edna žena z káčjim jezíkom, eden moški vu bejsni čeméraj, eden mladénc, ki oblaže svoje rodítele, edna deklina, štera zašpila svojo poštenjé, eden človek, ki podkopa hištvo svojega bližnjega — so eta rejsan Boži kejp, boži obráz? Ne delamo mi vsi na tom, naj boži kejp v sebi oskrúnimo? Vsakša ružna misel, vsakša huda rejč, vsakša znotrěšnja nečistóča razrúši eden falat več od božega kejpa.

— No, on mladénc vsigdár bode znao, ka de za njega dobro: tamtá plava, gdetá veter piše i tak hitro k cíli pride. Madame nemisljo, ka bi bio monsieurá namenjeni cíl? . . . Ali zakaj bi drastila mojo predrágo dobro milostivo? Nebom več gučala.

Na tó je pa zdá uprav nervózna grátala tá nervozna gospá i nemirovno je silila Miro naj guči.

Potom je gučala, — ár bi za cíli svét nebi próti povédala toj dobre madáme želénji.

— Moja drága milostiva! Prilika rodi tatá! . . . Jeli so si nigdár né mislili oni na tó, kaj edna tákša deklina, na štero z-te nájbógše vóle nišče nemore na njó povedati, ka je lépa, ali ka, kaj povídnoга jeste na njé, či je vsigdár vkúp z-edním, za veliko se brigajóčim mladéncem, šteri zná ponúcati i popádnoti ponújjájočo priliko, nalehci zamreži sebi vláak: jas tak nedobim k-mojoj stávi primérnoga prošníka, tak si

Záto je tákše veliko oslobodénje z tega, či se navčimo Jezúša poznati. Njegva čela bivost díši od edinosti z Bógom. Oa je té edini, ki eto oskrunenjé božega v nam očistiti zná. V onom, ki voditelstvo svojega žitka Njemi prejkdá, začne Jezuš svoje zveličitelno delo. Vu ednom do dna idóčem povrnénji nazájosnové njega, ki je za boži špot postano, za boži obráz.

Zgodovina Svéte zemlé.

Svoj krátki zgodovinski pregléd začnimo z Onim, ki je eto zemló s svojim žitkom i s svojov smrtjív posvéto — z Jezúš Kristušom.

Gda ga je židovski národ, národ šteromi je Bóg eto zemló dao i šteri je pod voditelstvom svojí pobožni králov preživo etí vrémena velke móči i bogástva, zavrgo, se je Jezuš razjoko nad Jeruzálemom i njega prebiválci, ár je vido prišestno sódbo: ne osláne kamen na kamni. I kákši štiridesét lét po Njegovom križanji, gda je židovski národ pred neodlóčnim Pilátušom na sébe vzeo odgovornost Njegve smrti: „Njegva krv naj pride na nás i na sini naše“, — je vdánila stédnja vóra Jeruzálema.

Židovski národ, ki je svoje odkúplénje v političnoj slobodi i móči vido, se je zdigno próti Rími. Rímski casar Titus je z močnov vojskov prišo nad njé i na vúzemske svétké 70. leta je porúto Jeruzálem, pod šteroga rúševinami je skoron eden milijón židovov najšo smrt. Nej

podzajém etoga! I tákši se nalehci zgrábi na gjelini i vu vláak zamreži, ár se njemi po ženitvi ponúdi napréidénja prilika . . .

— Nigdár! Nigdár né! Tó naj nišče nemisli, ka bi jas Kováčovoj svektura ščela biditi!

Mina se je z dosta govorečim zasměhom zglédnola na milostivo i erkla njé je, naj malo kebzúje na tó delo.

Potom, da je jo že zadosta na pót spelala i popolno gori nadrastila tó slabo mater, je odhájala. „Odúrjavam, odúrjavam, tó deklino!“ i ponávlala je po céloj pótí. Odúrjavanje njé je nétila ona strahota, štera jo je pá bole goripotégnola na zburkanje, kapa či se té mladénc zalíbíti náide vu tó čarno deklino?

Ništerni pár dni je vihérno, deždžévno vrémén biló, na izlét so se né mogli pelati; ali za tém je ešče bole bajavno sijalo toplo jesénsko sunce. Septembra prvi dén je bio, brežen kraj se je v-májúša črstvosti zelenio i po deždževnom

je čisto kamen na kamni. S pádcom Jeruzálema je cela svéta zemla pod rímsko oblast prišla. Na mesti porúšenoga Jeruzálema se je 130. leta zidalo edno vojáško mesto, ali židovje so se nej smeli v njem naseliti. Oni so razkropieni bili po celom svéti.

Pa túdi za krščane je Jeruzálem samo te pôsto vékše vážnosti, gda je môč Kristušove vere obládala silo orožja i je Velki Konstantin casar dao krščanom versko slobočino. Naskori so se začnole rířiti poganske cerkve i zidati krščanske. Te se je postavila na onom mesti Jeruzálema, na šterom so štímali Jezušov grob, znamenita, ešče dnes stojéča grobna církev. Gda je Svéta zemla sledi v roké muslimánov spádnoia, so oni popráviali i dozidávali eto cerkev, tak ka je Jeruzálem zdaj mesto rōmanja nej samo za krščane i židove, nego túdi za muslimáne. Nad Kristušovim práznim grobom se sréčajo národni i vadlívánja!

637. leta je prišla Svéta zemla pod oblast muslimánov. Gda so oni začnoli otežkōtiti pôt krščanski rōmarov, so se začnole dúga desétiétja trpéče križarske bojne za osloboditev Svéte zemlé od járma mohamedanski národov. 1099. leta se je rēsan posrečilo vítezom záhodne Európe strgati Jeruzálem z rōk nevernikov i nastaviti „Jeruzálemsko králestvo“, štero je pa komej stō lét živeło i je pá prešlo v roké muslimánov, pod šterimi je túdi ostálo vse do svetovne bojne, večkrát ménjajōče svoje neverne gospodáre.

vrēmeni čistí zrák je nezgovorno násladen bio. Po ložnom múzgatnom méhkóm grúnti se je lúbliéno gibo máli kočúj, obri ložnoga drevja se je bliščéči previdni spár razléjao, visiko vu zráki so se pa vidili fúčov šerezeje, šteri so se že vkūppobéráli i seliti se začali vu topléše krajine. Kočúj je stano, Irma se je zbúdila z globoke zamíšenosti, doli je skočila; k prijétnima konjoma je stōpila i cukér njima je ponūdila i njima je z-ednov rokōv dávala cukér, z drúgov njima je gládila pénave prsi. Od onoga hipa mao, ka so njé srdcé boléča čúténja trápile, se je k-stivaram vlékla i tak je ménila, kaj one zagvūšno z táljemánjem glédajo na njō.

Dokeč je konje z-dlan krmila i vu nji čedne oči glédala, te veliki Leo pes se njé k gvanti voščo i na njō glédao: viš jas sem túdi tú, rad te mam i ti túdi mené!

(Dale.)

V drúgij polovici svetovne bojne so Angleži Jeruzálem i celo Svéto zemlō strgali z rōk Turkov. Antantske velesile, v prvom rēdi pa Velika Británija, so se ešče med bojnov zavézale pod iménom cionizma poznánomi národnomi gibanji po celom svéti raztepenoga židovskoga národa, ka Palestino nazáj dájo Židovom, kak njih stáro domovino.

Preosnávlanje Svéte zemlé v židovsko državo se je 1920. leta začnole, gda je Angleška dobila pokrovitelstvo nad Palestinov. Naskori se je začnole veliko vandranje národno prebūjeni židovov v Svéto zemlō. Ali naskori so se pokazale túdi žmetnōče. Arabski prebiválci Palestine so z najvékšov mržnjov glédali priseljávanje jezera i jezera židovov. Privandraní židovje so próti velikomi srmaštvi domáčega prebiválstva vsi bogatši bili. Rodovitna zemla je vse v vékšoj meri prehájala v njihove roké. S tem pa so túdi Arabci, prvejši gospodárji, prešli v slúžbo nōvi gospodárov. Pláče, štere so dobivali, so bár vékše bile, kak bi si sami znali zaslúžiti na svoji vérstvaj, vendar so samo tō čútili, ka so pláčaní blápci pôstali na onoj zemli, štera je prék telki stotin njih lastnina bila. To je vzrok oni krvávi borb, štere arabski prebiválci bijejo z nōvimi gospodárji dežele.

Záto je ščela angleška vláda Palestino na tri tále razdeliti. Jeruzálem z okōlicov i z vōškím prehodom k mōrji bi pod angleškov oblastjov ostano. Ob mōrji ležéče ravnine i Galileja, štere krajine so nájbole gōsto naseljene z židovi, bi stvōrile židovsko národno državo. Ostánek — nájmenje rodovitne krajine — pa bi čisto Arábcom.

Z etim plánom so niti Židovje, niti Arábci nej bili zadovolni. Záto zdaj Angleška s pogájanji ščé rēšiti pitanje Svéte zemlé, štera se ranč v naši dnévaj vodijo v Londoni z zastōpniki židovskoga i arábskoga prebiválstva Palestine.

— D. —

„Vera i lúbézen sta cēla natúra krščanskoga človeka. Vera vzeme, lúbézen dá. Vera človeka k Bōgi pela, lúbézen pa blížnjemi. Po veri si človek od Bogá dá dobro činiti, po lúbézni pa sam činí dobro z drúgimi. Etak človek po veri zajima nebeske, po lúbézni pa tála zemelske dobrōte.“

Luther.

Zenski kotiček.

Radovednost.

Edna najvékši faling ženskoga spóla je radovednost. Kelko zmešnjáve, kelko srditosti, kelko nesreč pride z té božne návade. Zaka more rávno ženska telko radovedna biti? Vse šče viditi, vse more znati, že pa ščémo bógše grátati, že ščémo na lastnom tejlí delati, ka si pokvarjeni, na slabi potaj blodéči žitek poprávimo, nás ne smé nigdár sram biti, pripoznati svoje slabe návade. Stári lúdski pregovor právi: „Spoznanje je prvi stopáj k pobógšanji.“ Kelkokrát vidimo, kak se ženske med seboj pogovárjajo. Tú so kaj zvedle, tam so kaj čúle, kaj so spítávalé, te pa neséjo svojo novico k sósedi i tista pa dale. Tak pride do krêganja, do psúvanja, do grêha. Mislíte, jeli je to Gospódi Jé zušl po vóli? Kak lejko se ognemo tákšega grêha! Kak lejko si pobógšamo slabo naturo! Ne zvedávajmo nigdár slabe gláse od svojega bližnjega! I če kaj čújemo od húdi jezikov, ne nesmo glása dale, nego ga zaprimo globoko v svoje srdcé, gde tó slabo po časi v pozáblenost spádne.

Kelkokrát idejo ženske z čiste radovednosti v cerkev, da naj vidijo nóvo okinčanje ali pa čújejo predganje zvúnskoga farara. Nej je tó oskrunênje Bože rêči? V cerkev moremo ídti, že nás dúšna vést žené, samo za volo rêči Bože, vse edno z čídi víst prihája. Kelkokrát idejo k túžnomi sprévodi, nej z smilúvanja do nesrečni ostáveni, nego samo záto, da vidijo, što in kelko vencov so prinesli i kak so se ti žalúvajóči jókali. Tó je trdosrdnost, štera boli Gospóda Jé zuša, ki v nájskrivnéše koti naše dúše vídi.

Radovednost je nej samo slaba návada, grêh je. I kelko časa, drágoga od Bogá nam dánoga časa zamúdíjo radovední lúdjé. Tú i tam postánejo, tú i tam se pogovárjajo, tú i tam potrošijo čas, brez haska. Ár hasek je samo v tom, že svojoj dúši ali drúgomi tejlí správiš hasek. Če pomoreš srmáki, betežniki, šteri nemre svoje posle oprávlati, ali ne bi najšla pár minut, pa bi hitro pri betežnoj sósedi skúhala lačnoj deci večérjo, ali njim pa zakrpala raztrgane hlače? Dosta več včiniš dobrega, kak že ideš okóli i se pogovárjaš. Pri guči pa pride hitro húda rêč z človeški víst, prele kak se zadovêš.

Bojdi verna svojoj híši, nesl tvoje skrbí, skrbí se za svojo deco, drúgo ti naj nede briga.

Ženske moje, kak lejko je, se odvátiti té slabe návade, kak lejko je bógša grátati, či vsigdár míslimo na našega Gospóda Jé zuša i že se dámo voditi od njegve rêči. Samo trdo voló i vüpanje v Bogá núcamo!

Ne bi probali vsi hoditi na toj póti?

FRIDA KOVATS.

Naročnikom Dúševnoga lista.

Svojim naročnikom z bodonske, domanjševske i križavske gmajne, šteri Dúševnoga lista ne plačújejo pri svoji dúhovnikaj, smo etoj številki lista priložili čeke z vópokázanimi zaostanki. Vračúnali smo že túdi naročnino za tekóče 1939. leto.

Prosimo vse spoštúvane naročnike, naj na priloženi čekaj poravnájo svoje zaostanke.

REDITELSTVO.

Rázločni máli glási.

Radostí glás: Kristuš se je ponízo, včineni pokoreu notri do smrti, smrti pa križa.

Dvojno zdávanje je biló 29. januára v domanjševskoj cerkvi. Zdávale so se dvé hčeri Varga Kálmána, inšpektora domanjševske gmajne, Mariška s Kúčan Kolomanom, šol. upravitelem v Križevci; Irenka pa s Turk Jožefom, gostilničarom v Soboti.

Penzionirani je Nagy Jenó, kántorvučitel v Domanjševci.

Británsko biblijsko drúštvo je v preminjenom leti več kak 11 milijónov svéti písem, nóvi zákonov i poedini tálov biblije ódalo. Največ biblij se je ódalo v vzhodni držávaj: v Japáni, Korei, Indiji i Kini (65 milijónov). Drúštvo je láni na 12 nóvi jezikov obrnoló sv. písmo, štero je vsekúper že na več kak 1.000 jezikov obrnjeno.

Selo. Selanski evangeličanci, podpérani od svoji verebratov v Fókovci i drúgi bližnji vesnicaj se z velkov navdúšenostjov pripravljajo, da bi letos postavili nóvo božo híšo na „Bethlehemí“. S tem se prebúja stára, pred 300 leti cvetéča reformácijska gmajna v Seli. Na zidanje selanske cerkve so naši verebratje v Ameriki s pomočjov Dr. E. Štieglera, South-Bethlehemskeg dúhovnika i „Amerikanski Slovincov glás“-a nábrali že okóli 400 dolárov. Eta pomoč svoji amerikanski verebratov domačine ešče bole krepi i navdúšáva za začnjeno delo. Križevska gmajna je svojoj hčeri že darúvala na svojem zádnjem létnom správišči eden lépi oltárski kèp v velikosti 225×125 cm v pozlačenom rámeki, kázajóč Kristuša na kríži, nadale eden pozláčeni kelih,

dozo za oštije, mošjno i dva oltárskiva posvěčnjeka. — Predsédništvo senioráta je selanskim vernikom dovolilo pobéranje dobrovolní dárov za zidanje cerkve po celom seniorati. Selanski evangeličanci túdi po etoj pōti prosijo svoje ve-rebrate, náj je podpérajó s svojimi dobrovolnimi dári i njim pomagajo postaviti to edenajseto evang. cerkev Prekmurja.

Domanjšovci. V našoj gomajni se je pre-minóče leto naródkilo 8 dečkov i 10 deklic, vsevküp 18 decé. Mrlô je 9 moškov i 12 žensk, vsevküp 21 oséb. Zdalô se je 12 čisti evangeličanski- i 1 mēšani pár, vsega 13 párov. Pri konfirmácii je bilô 7 dečkov i 25 deklic, vsega 32 decé. V našo církev je stôpilo 1 moški i 4 žensk, vsega 5 oséb. Z Kristušovov svétov večérjov je živeló 462 žensk i 348 moškov, vsega 810 vernikov. Na církev so darúvali 2550 din. dobrovolni dárov i svéče na oltár i v posvečnjeke v vrédnosti 420 dinárov.

Lendava. Mēseca januára sta se skoron na eden den 2 kotrigi naše gmajne odselili od nás v večno domovino: 15 ga Bohár Ádám, dalje okóli poznáni mesárski májster, presbiter gmajne, star 57 lét. Na zádno pôt ga je okóli 2000 lídi sprevodilo. Tak velikoga sprévoda je dávno né bilô. Ešče z Medjimurja jih je dosta prišlo. Né čúdo, pokojni je istina trde nature, ali mehkega, dobroga srcá človek bio, ki je vno go lídi vózmogo, napojo i nahráno, či so v kakšo nevo lo prišli. Rojen je bio na Goričkom, v Stanjovci. — Na drúgi den (16 ga) je v Bôgi vöpreminola v Čakovskoj bolnici Hári Ádámova, roj. Kúčan Franciška z Dolgaveški goríc v 62 l. starosti. Skrbna, pobožna krščenica je bila. Njéna rojstna vés je Križevci. — Naj počivata v Božem méri, njiva žalúvajóče pa naj potrošta vüpanje goristanenja! — Sk.

Gibanje prebivalstva v ev. fari Gor. Slaveča. V 1938 leti se je naródkilo: 33 (1937 l. 33) oséb, od toga moškoga spóla: 17 (19), ženskoga spóla pa: 16 (21). Zákonsko bilô: 31 (28), nezak. pa: 2 (5). Od teh je mrtvo rojeno bilô: 1 (2) žensko déte. Mrlô je od rojenih 1938 l.: 5 (1937 l. 3) oséb. — Naródkilo se je v Gornji Slaveči: 8 (1937 l. 6), Dol. Slaveči: 4 (—), Sotina: 1 (3), Nuskova: 5 (9), Kuzma: 6 (6), Serdica: 3 (2). Gor. Lendava: 3 (3), Sveti Jurij: 1 (2), Rogaševci: — (1), Večeslavci: 1 (1), Vidonec 1 (—). — Pozakonjeni so bili vsevküper 4 (5) osébe, od toga moškoga spóla 3 (2),

ženskoga spóla pa 1 (3). — Mrlô je 1938 l.: 24 (leta 1937: 39) oséb, od toga moškoga spóla 15 (23), ženskoga spóla 9 (16). Mrlô na Gor. Slaveči 4 (1937 l. 8), Dol. Slaveči 2 (10), Serdica 5 (1), Sotina 2 (7), Nuskova 5 (2), Kuzma 2 (4), Gor. Lendava 3 (3), Sv. Jurij — (1), Rogaševci 1 (—), Večeslavci — (2), Pertoča — (1). Zdalô se je 1938 l.: 15 (1937 l. 9) párov, od toga čisti ev. párov 14 (8), mēšanoga zákona 1 (1) pár, šteri je túdi reverzáliš dao na našo strán. — Pri konfirmácii je bilô 1938 apr. 24. vu našoj cerkvi vsevküper 43 (l. 1937: 41) otrok, od toga moškoga spóla 19 (22), ženskoga spóla 24 (19). V 1938. je překstôpo vu našo cerkev 1 izraelit (mošk. spóla). Izstôpo je v r. k. církev 1 evang. (mošk. spol).

Turobni glási v ev. fari Gor. Slaveča. Odselili so se zádni mejsec vu večnost: Dne 18. jan. Kiselak Marija roj. Rajsar, vdovica, roj. Dol. Slav., biv. Gor. Slaveča 67, v 58 l. starosti; dne 24. jan. Bertalanč Viktor, sámški, roj. v Serdici 66., 22 let star, umrl je kot vojak kraj. garde v Beogradi v bolnici, domô so ga spravili starši i smo ga pokopali dne 31. jan. popoldne ob 3 uri. Mnogo lüstva je bilo na sprévodi, z velikim táljemánjom za težki zgübiček žalúvajóči. Te pokojni naj májo sladtek sen vu cintori, te žalúvajóči pa naj si počinéjo vu Božem ravnani. Do pávidejnaja!

Na Dijaški dom so darúvali Talanji Franc z Gor. Radgone 70 klobas.

Na Dúševnoga Lista gori držanje so darúvali: Z Francije: Boldžar Mariška s Šalamenc 5 din, Sinic Janoš trgovec z Maribora 80 din, Bükvič Vilma iz Lemerja z Francie 10 din, Luchnaršmith Gizela z Francije 5, Rituper Ilona z Francije 5, Škrabán Lajoš z Puconec 2, Sever Števan z Nemčije 5, Rátkai Vilma z Andrêjec 5, Šoštaréc Matjašova z Puconec 10, Slívnjek Ferencova z Sebeborec 2, Flisár Kálmán Vaneča z Francuskoga 5, Bukvič Vilma z Francije 10, Boldižár Mariška Šalamenci z Francije 5, Weren Jožef trgovec z Celja 40, Flisár Ernó z Puconec 10 din; z Sobote: Pretner Franc železničár 10, N. N. 10, Flisár Józef 10, Kerčmár Ludvik 30, Krančič Jánoš 10, Jarnevič Peter 10 din; Makovec Károlj z Martjánec 10, Zelko Mikloš z Nemčavec 2, Sinic Franc z Črnolavec 2, Vratarič Ludvik Sodišinci 5 din. Dobrovolnim daritelom srčna hvála!

Sád brezbožnosti. Predsédnik mladinskoga sodišča v Newyorki je vöpokázó, ka visiki

procent njegovih obložencev s krógov komunistični brezbožnikov shája. „Na jezero mládi lúdi z Newyorka i drúgi várašov Amerike bi se obarvalo poti razbojništva, če bi versko zgájanje zadóbili. Vera je potrebna kak fundament i jedro njihovoga zgájanja. Vendar pa je nej zadosta, deco samo v cerkev pošilati. Túdi starši morejo pobožno živeti, náj deca znájo nasledovati példo očé i materé. Cerkve Amerike so do zdaj ešče nájmočnejša obramba próti prestápljanji državni i morálni zákonov.“

Namesto venca. Ev. žensko društvo v Soboti je namesto venca za pok. inšpektora soboške gmajne Vezér Géze darúvalo na Dijaški dom 150 dinárov.

Na Slovákškom živi med 2 milijonoma Slovákov 360 jezero i med 150 jezero Nemcov 42 jezero evangeličánov. Evang. gmajna v Požonji má svoj dom za diakonise, bolnico, sirotišnino i dvá dôma za starce. Slovákška je tak edna katoličanska držáva, ali z močnov evangeličanskov manjšinov. Prebiválostvo je ešče tésno zráščeno s cerkvov. Tak so vnógokrát dúhovniki túdi politični voditelje národa.

Japonski evangeličanci so posláli Hitleri, voditeli materne zemlé reformácie, v dar dvé bibliji.

Stáva nemške cerkve v ogledali ednoga pisma: „Od stáve naše evang. cerkve Vam nemrem i neščem vnógo písati. V ednom časi živémo, gde se za odločitev ide! Jaz si vsikdár právim, ka ja tó tak moglo prítí. I če more ládja cerkve prestáti ništerne vihére, nás tej samo zbuditi májo z naše mláčnosti i zaspánosti, náj krščansko vero spoj résno vzememo. Tó právo se skúsi i de očiščeno prišlo vó z borbe, toga neprávoga se pa rěšimo!“

Za preobráť v Češkoj je karakteristično, ka vláda dá zdaj preglédati vse šolske knige na tó gledóč, jeli odgovárjajo krščanskomi dúhi.

Protestantizem na Vogrskom. S povrnemjem severni krájov so narásle túdi protestantske cerkve na Vogrskom. Med 1.050.000 lúdmí, šteri so nazájprišli k Vogrskoj, se nahája 220.000 kalvincov i 40.000 lútheranov. S temi jeste zdaj na Vogrskom nad 2.700.000 protestantov.

Štatistika. Poleg edne novejše štatistike na zemli 2 milljárdi lúdi živé. Med vsakšimi 100 lúdmí jeste 38 krščánov, 18 konfucijeve vere, 12 hindov, 11 mohamedánov, 10 animistov, 8 budistov, 2 šintoista i 1 židov.

Dogodki zádnejega mēseca. Februára 4. je odstópila naša vláda, náj mesto dá ednoj drúgoj, štera de pripravlena rěšiti hrvaško pitanje. Nóvi ministerski predsednik Cvetkovič je izjávó, ka je cil nóve vláde sporazmēnje s Hrváti i sodelovánje med Srbi, Hrváti i Slovenci. — Vládna stranka J. R. Z., štere predsednik je ósto bivši min. predsednik Stojadinovič, je dála izjávó, ka v celóti podpéra vládo Cvetkoviča. — Italijanski zunánji minister grof Ciano, ki je na konci januára več dni prebivo v Belji i v Belgrádi, je poglôbo prijátelstvo med obema državama i skončala se je poglobitev gospodárskoga sodelovánja. Grof Ciano je pripravó túdi tla za vogrsko-jugoslovenska pogájanja za zmírjenje obei držáv. — Sád Cianovoga prebivanja v Belgrádi je ešče té, ka se Mála Antanta i Balkanska zvéza približata ósi Rim-Berlin. — Febr. 20. vkúper pride Balkanska zvéza. Edno nájvažnejši pitanj njenoga razprávanja bode razmérje Jugoslavije i Rumunije do Vogrske. — Na konci mēseca se čáka prihod vogrskoga zunánjoga ministra v Belgrád. — Franko, voditel nacionálne Špánije je zavzeo Barcelono i vsó Katalonijo do francoske granice. Pár stó jezero vojákov i civilnoga prebiválostva je zbēžalo v Francijo, njim na čeli cěla komunistična vláda. — Anglija i Francija, vidéče, ka se špánska bratomorna bojna približáva próti konci, sta pripravlene priznati Frankov vládo. — Imrédijska vláda je odstópila. Nóvi vogrski min. predsednik je grof Teleky. — Po 15 létnom vládanji je mrô XI. Pius pápa, poglavár katoličanske cerkve. Naskori izvolijo kardináli nóvoga pápo. — V Čileji je strašen potres bio, pri šterom so se céli váraší zrušili. Več kak 30 jezero lúdi je najšlo pod rúševinami smrt. — V Angliji se vrstijo bombni atentáti, s šterimi Irci ščéjo prisiliti Angleže, náj njim dájo popolno sloboščino. — Italijanska vlada pri Adriji bodóča močvirja posúšiti ščé dati, náj spremeni one velke krajine v rodno zemlô. — 29. januára [so v Belgrádi odprli živinsko bolnico, v šteroj bi se na vékše konji vráčili.

Evangelium v Itáliji

Naprejdáva: SILVÁNUS.

Ignác je postano njihov prvi generál. Dónok Jezuiti so svojo zgodovinsko znamenitost za časa njegovoga naslednika Jakok Laineza doségno. Či je že Ignac tak pravo, ka; „zevčenost z málov pobožnostjov je več, kakpa velka pobožnost z málov zevčenostjov“, tak je tó Lainez v istini prakticéro.

V réd Jezuitov so se združile človeče moči za naprêpomáganje Katoličanstva i na poničenjé Proteštantizma. Tó je bio njihov glávni cíl, na štero so vso znánje i móč, železo i ogen vu službo postavili. Nepogojna pokornost prôti predpostávenim i monarkično-vojaška ustáva réda je omogóčila, ka so Jezuiti svoje pláne skóz pripelati zmogli. Réd Jezuitov se je na različne stopnje i stube radélo, na šteri vrhi je te v Rimi bodóči generál bio. V voskêši króž so slišili ti takzvani „Professi“, z šteri so vsigdár ti višiši bili odebráni. „V interesi réda, v pokornosti prôti predpostávenim, se more vse odvrčti, ka je človeki drágo i svéto: domovina, rodbina, ljubézen i mržnja, lastna vola i lastna dúšna vést je nikaj né; vse je samo réd“. Nigdár je nišče né tak razmo človeka tak spoznati i na svoje mesto postaviti, za cíle tak ponúcati, na štere je najpripravnéši bio, ali túdi nišče je né znao tak paziti na edendrugoga goridánje kak rávno Jezuiti. Oni so razmili vu svojo službo postaviti vse, ka je samo na zemli: znánje, umetnost, izobrázbo, politiko, tržtvo i industrijo. Zaselí so profesorska mesta na višiši šoláj, vzgájali so si zmožne podpornike, na národ so z predganjom vplivali, po spovedaj i odpústakaj so pod sébe spravili vladáre i plemenitáše i prisilili so se v vsakše razmére i skrivnosti.

V moráli Jezuitov nájdemo eden, za vsakšo istinško jákost nevaren i protivén nágib k človečim grehom i hüdóbi. Njihova mišljenja so sledéča: 1. Cíl posvečuje škér (tó je: naj se cíl zadoségne, je vse dovoljeno; krásti i z sílov jemati, vužigati i vmárjati i. t. d.) 2. Edno činénje je opravičeno i oproščeno, či se za njega dobróto eden morebitni zrok nájde, ali dovoljénje ednoga hérašnjega teologa zadobi. (Probabilitizem.) 3. Či se pri ednoj prisegi nači misli, ali reči nači razlága, tak je prisega samo vu tom mišljenji za zdržati obvezna. — Vu mišljenji, ka Bógi slúžijo, so se na áldov dáli bolvani: „Driš-

tvi i Pápeštví“ i preklenstvo borbe prôti sloboš čini je ležalo nad njimi (Gal. 5, 1.; I. Kor. 7, 23) tak da na lášč velkoj zevčenosti, štero so vživali, so nikša vékša blagoslovena dela né doségno. Dónok vu vsakšem časi so se najšli med njimi túdi pošteni lúdje, kak na prímer on Fr. Spee, ki je prvi bio, šteri je réč zdigno prôti zažiganji comprnic.

Gda je 1556. Ignác Loyola mró, je réd Jezuitov že 1000 kotrig meo i za 50 lét sledi že 10.000. Gda so Jezuiti né bili zavézani vu klóštraj živetí, so za krátek čas odtúhili národ od evangelioma i nazájripelali držáve k Rimi, v Austriji, južnoj i záhodnoj Nemčiji, na Polskom, v Belgiji, ešče i v Indiji, Kini, na Japonskom i v Južnoj Ameriki so najšli naslednike, vu šterom je vu svojoj misionsoj navdúšenosti Franc Xaver posebno imenitni grátao. Jezuitom je za zahvaliti, ka je občínski církevni koncíl v Trientí, za šteroga je V. Karel casar telko delao i šteri se je od 1545—1563. vlejko, vničeni bio. Na tom koncíli so šteli Evangeličáne vózmiriti i nazájripelati vu pápínsko církev, ali tó so Jezuiti onemogóčili. Proteštánti so bili prekunjeni, srednjovékske dogme i návuki nepreobrjneno nazájpostávlene, gorivzétó sedem svestva, spravičanje z del včito i pôleg sv. Pisma tadanki za ednákovrejčno vópovejdaní. Na koncíl koncila je kardinál Lothringen zakričao: „Prekunjeni naj budejo ti jeretniki!“ i cěla církev je za njim kričala kak divji: „prekunjeni, prekunjeni!“

Vu tom dúhi (Luk. 9, v. 54 i dale) je bila pred dvajseti leti 1542 vódana bula za Inquizicijo. V Rimi je edna inquizicijska tribuna bila nastávljena z šest kardinálov, na šteri špicl je Caraffa bio. Tem je strašna oblást bila dána: „Po lastnoj vóli povsud vsakšega, brezí ogléda na stávo, na čést, na spól, na starost, pod ostro preiskávo vzéti, te potvárnene vu vózo vrčti, te kríve z vkrajzétjóm imánja i smrtjów pokaštigati, naj se vso jeretništvo z korenjá vópreprávi“. — Brezí dovoljenja Inquizitorov so né smele nikakše knige štampane, ali vódáne bidti i pod IV. Pavel pápom (tó je Caraffa) je edna lista od prepovédani knig bila vódana, štere so povsud lskali i na grmádaj žéžgali. Vu tom pregánjanji je vnožina Biblij, molitveni i pesmeni kak túdi vadlúvánjskoga zdržétká kniga bila vržena ognji na porob i tó so činili oni, ki so svoje imé od Jezusa vzéli i z tem iménom se nadúto hválili, naj Njegovo Réč z ogojom poníčujejo. (Dale.)